

ופריכם תשאז לעמי ישראל כי קרבו לבוא".
חזינן דקיבוץ גלויות — בעת ברכת השנים
הוא, ולהכי אמרינן לה בתר ברכת השנים.

וכיון שנתקבצו גלויות — נעשה דין ברשעים,
שנאמר: "ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור
סיגיד", וכתיב דעל ידי כך: "ואשיבה
שופטיך כבראשונה", ואחר כך: "ציון
במשפט תפדה ושביה בצדקה", להכי אמרינן
"השיבה שופטינו" לאחר קיבוץ גלויות.

וכיון שנעשה דין מן הרשעים — כלו
הפושעים [הכופרים], וכולל זדים [העושים
במזיד] עמהם. שנאמר: "ושבר פושעים
וחטאים יחדיו". להכי אמרינן להך ברכה —
בתר דין הרשעים שבברכת "השיבה
שופטינו".

וכיון שכלו הפושעים — ממילא מתרוממת
קרן צדיקים. דכתיב: "וכל קרני רשעים אגדע
— תרוממה קרנות צדיק".

וכולל גרי הצדק בברכה עם הצדיקים,
שנאמר: "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן",
וסמך ליה: "זכי יגור אתכם גר". להכי
אמרינן הכא ברכת "על הצדיקים".

והיכן מתרוממת קרנם של הצדיקים?
בירושלים. שנאמר: "שאלו שלום ירושלם
ישליו אוהביה". להכי אמרינן הכא ברכת
"ולירושלים עירך".

שכתב, שכשריפא רפאל את אברהם, אמרו:
רופא חולי עמו ישראל. הרי שמתחילה נתקנה
ברכת רפואה על המילה [שפתי חכמים].

25. ואם תאמר: שמינית היא?! "אשרי" ו"למה
רגשו גויים" — תרתי פרשתא נינהו. רש"י.

דהא רק במוצאי שביעית — בן דוד בא,
ואם כן, נקבענה לגאולה בשמינית, שעיקר
הגאולה — בשנה שמינית היא! וברכת
רפואה, היה להם לקבוע בשביעית — אחר
סליחה, כדכתיב קרא: "הסולח לכל עוניכי
הרופא וגו'!"²³

אמר רבי אחא: היינו טעמא, מתוך שנתנה
מילה בשמינית [ביום השמיני], שצריכה
היא רפואה, לפיכך קבעוה לרפואה בברכה
שמינית²⁴.

ומה ראו לומר ברכת השנים בברכה
תשיעית?

אמר רבי אלכסנדר: ברכה זו כנגד מפקיעי
שערים נאמרה, דכתיב: "שבור זרוע רשע".
והאי קרא — במפקיע שערים מדבר, דכתיב
בההיא פרשתא: "יארב במסתר כאריה
בסוכו יארוב לחטוף עני". וכי הלסטים אורב
לעני?

אלא, במפקיעי שערים הכתוב מדבר, שרוב
דעתם לעניים היא. וקא בעי דוד רחמי,
ואמר: שבור זרוע רשע, על ידי שתתן שובע
בעולם. ודוד כי אמרה — בפרשה תשיעית
אמרה²⁵.

ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת
השנים?

דכתיב: "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו

ו"את צמח דוד וכו'". ומכל מקום, כיון דשם
גאולה עליה — קבעוה בשביעית. רש"י.

23. כך פירש הרש"ש. ועיי' במהרש"א.

24. וביותר מבואר לפי דברי הב"י דלעיל,